basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2015

MEMORANDUM

MPUMALANGA

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 17 bladsye.

VRAAG 1

TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.1	• Om troeteldiere te wees/as troeteldiere/Vir gewone mense is honde nie **net** (meer) troeteldiere nie. • Om waghonde te wees/as waghonde/om wag te hou/om hulle op te pas.	1 1	1 1
1.2	"om sekere dienste te lewer" *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)*	1	3
1.3	• Hulle fokus/is gefokus op wat hulle doen. • Hulle is lewendig. (Enige EEN)	1	3
1.4.1	Gidshonde moet **geduldig** wees, want ... • hulle lei blinde mense (wat dinge stadig doen). • hulle lei blinde mense (wat onseker is). • hulle is blindes se oë. (Wat doen hulle vir die blindes of soortgelyk)	1	4
1.4.2	Gidshonde moet **gehoorsaam** wees, want ... • die blindes maak op hulle staat om opdragte uit te voer. • die blindes is totaal van hulle afhanklik. • hulle werk vir die blinde mense. (Die afhanklikheid van die blindes of soortgelyk)	1	4
1.5	• Herdershonde kan baie goed ruik/snuffel. • Herdershonde het 'n baie akkurate reuksin. • Herdershonde hou daarvan om na dinge te soek/dinge op te spoor. • Herdershonde gooi nie maklik tou op nie/hou aan soek. (Enige EEN)	1	2
1.6	• B • hulle aanhou met iets totdat hulle dit regkry. • B hulle aanhou met iets totdat hulle dit regkry. (Enige EEN)	1	3
1.7	• Die Ierse wolfhond het lang bene. • (Baie) lang bene. • Die Ierse wolfhond kan tot 90 cm hoog staan. (Enige EEN)	1	1
1.8	• (Die Mexikaanse hond) het glad nie hare nie. • (Die Mexikaanse hond) is kaal. (Enige EEN)	1	2
1.9	hoe die soort honde **lyk**.	1	2

Kopiereg voorbehou

1.10	Honde het sowat 321 beendere/bene. ✓ Honde het 42 (permanente) tande. ✓ **OF** Alle honde het ewe veel beendere/bene ✓ en (ewe veel) tande.✓	2	1
1.11.1	• (Chihuahuas kan tot)**16 jaar** (oud word).	1	2
1.11.2	• Klein soorte honde kan tot 16 jaar oud word. • Chihuahuas is die kleinste soort hond. • Weeg minder as 3 kg/staan tussen 15 en 23 cm hoog. (Enige EEN)	1	2
1.12	• Honde/Hulle vreet graag vleis. • Honde/Hulle is gebou om te jag. (Enige EEN)	1	2
1.13	• Reuk (aanvaar ook ruik/neus) • Gehoor (aanvaar ook hoor/ore) • Sig (aanvaar ook sien /oë) (Enige EEN)	1	3
1.14	• C • het hulle ma's nodig omdat hulle nog aan die ma's moet drink. • C het hulle ma's nodig omdat hulle nog aan die ma's moet drink. (Enige EEN)	1	3
1.15	• Klein hondjies raak lief vir mekaar. • Klein hondjies speel graag met mekaar. (Enige EEN)	1	2
1.16	• D • hondsdolheid. • D hondsdolheid. (Enige EEN)	1	3
1.17	• Dis net honde waarmee nie geteel word nie, wat gesteriliseer of gekastreer behoort te word. • As 'n mens met honde teel, hoef hulle nie gesteriliseer of gekastreer te word nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	3

1.18	• (Rondloperhonde) kan siektes/hondesiekte/hepatitis/ hondsdolheid oordra. • (Rondloperhonde) pla by mense se huise, bv. om kos te soek. • (Rondloperhonde) kan vullissakke oopskeur/mors op erwe. • (Rondloperhonde) kan mense byt. • (Rondloperhonde) kan skade aanrig, bv. mense se diere vang. • (Rondloperhonde) kan met ander huishonde baklei/ander huishonde doodbyt. • (Rondloperhonde) teel aan. • (Rondloperhonde) veroorsaak ongelukke. (Enige TWEE of soortgelyk)	2	4
1.19	• Honde pas mense op/beskerm hulle. • Honde is goeie troeteldiere. • Honde is lojaal teenoor hulle eienaars/gee liefde/bly om jou te sien/betroubaar. • Honde speel met mense. • Honde is daar vir jou/help jou. • Honde aanvaar jou net soos jy is. (Enige EEN of soortgelyk)	1	5
	SUBTOTAAL:	**24**	

TEKS B: VISUELE TEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.20	"Twitter" *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)*	1	3
1.21	"YouTube" en "Instagram" *(Moet albei antwoorde korrek hê om punt te verdien)* *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)*	1	3
1.22	"WhatsApp" *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)*	1	3
1.23	• 25% • Vyf en twintig % • Vyf en twintig persent (Enige EEN)	1	3
1.24	• B • hoe tegnologie deur studente gebruik word. • B hoe tegnologie deur studente gebruik word. (Enige EEN)	1	3

Kopiereg voorbehou

1.25	• 'n Mens sukkel nie met woordeskat/moeilike woorde nie. • Die prentjies help jou om beter te verstaan. • Die visuele aspekte trek die leser se aandag. • Dit lees vinniger./Daar is minder woorde. • Dit is duideliker. (Enige EEN of soortgelyk)	1	5
	SUBTOTAAL:	**6**	
	TOTAAL AFDELING A:	**30**	

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	6	20%	20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	12	40%	40%
Vlak 2	Letterlik	12	40%	40%
Vlak 1	Herorganisasie			

AFDELING B: OPSOMMING

NASIEN VAN DIE OPSOMMING

Die opsomming word soos volg nagesien:

- **Puntetoekenning:**
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
  - 3 punte vir taal
  - Puntetotaal: 10

- **Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:**
  - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
  - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
  - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe

- **Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het**.
  - 6–7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
  - 1–5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- **Tel van woorde:**
  - Nasieners moet die getal woorde wat gebruik is, tel.
  - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
  - Indien die maksimum getal woorde oorskry word, moet die nasiener tot by die laaste volsin na die maksimum getal woorde nasien en die res van die opsomming ignoreer.
  - Korter opsommings wat die vereiste wenke bevat, mag nie gepenaliseer word nie.

VRAAG 2: WAT TE VEEL GASKOELDRANK AAN JOU LYF KAN DOEN

[Verwerk uit *Huisgenoot,* 1 Desember 2011]

Nota:

- *'n Volsin bevat 'n werkwoord.*
- *Kandidate mag nie sinne of dele van sinne aanhaal nie.*
- *Sien slegs die eerste feit per sin na.*

	TEKS	VERWAGTE ANTWOORDE *(Wat doen te veel gaskoeldrank aan jou lyf?)*
1.	Gaskoeldrank het nie vet in nie, maar dit bevat baie suiker wat baie sleg vir jou liggaam is. **As jy baie gaskoeldrank drink, is die kans groter dat jy tipe 2-diabetes kry.**	Gaskoeldrank kan veroorsaak dat jy tipe 2-diabetes kry.
2.	As jy te veel gaskoeldrank drink, het dit 'n negatiewe effek op die werking van jou brein. **Dit kan veroorsaak dat jy moeilik leer en dinge maklik vergeet.**	Te veel gaskoeldrank kan veroorsaak dat jy moeilik leer/maklik vergeet. Dit het 'n negatiewe effek op (die werking van) jou brein.
3.	Sommige gaskoeldranke bevat baie kafeïen. Te veel kafeïen is sleg vir jou liggaam. **Kafeïen kan jou wakker hou.**	Die baie kafeïen in gaskoeldrank hou jou wakker.
4.	Gaskoeldranke het bestanddele in wat keer dat die koeldrank sleg word. Hierdie bestanddele word preserveermiddels genoem. **Dié preserveermiddels kan die kaliumvlakke in jou liggaam verlaag en asma veroorsaak.** Kalium help om jou longe gesond te hou.	Gaskoeldrank kan jou kaliumvlakke verlaag/asma veroorsaak.
5.	Daar is bestanddele in gaskoeldrank wat nie goed is vir jou maag nie. **Dit kan jou maag omkrap en dit laat pyn.**	Gaskoeldrank kan jou maag omkrap/laat pyn.
6.	**Dokters sê dat gaskoeldrank die bene in jou lyf swakker maak.** Hoe meer gaskoeldrank jy drink, hoe sagter maak dit jou bene. Jou bene sal dus makliker breek of seerkry.	Te veel gaskoeldrank kan jou bene sagter/swakker maak. Dit laat jou bene makliker breek/seerkry.
7.	Gaskoeldrank het **baie suiker en sure wat die beskermende lagie wit emalje van jou tande afvreet.**	Die suiker en sure in gaskoeldrank vreet die emalje van jou tande af. Dit maak jou tande sleg.
	GETAL WOORDE = 185 woorde (Disjunktief: ±200 woorde)	**GETAL WOORDE = 59 woorde (50–60/65 maksimum)**
		TOTAAL AFDELING B: 10

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	2	20%	20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	4	40%	40%
Vlak 2	Letterlik	4	40%	40%
Vlak 1	Herorganisasie			

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

NASIEN VAN TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

1. Spelling:

    - Eenwoord-antwoorde moet korrek gespel word.
    - By volsin-antwoorde word verkeerde spelling gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
    - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.

2. Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.

3. Aanvaar die letter EN/OF die korrekte antwoord wat volledig uitgeskryf is by ŉ meervoudigekeuse-vraag.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
3.1	• (Skool)kinders/leerders/skole/skoliere/studente • Onderwysers • Mense wat penne en boeke nodig het. • Mense wat skryfbehoeftes nodig het. *(Moenie spelling penaliseer nie)* (Enige EEN)	1	5
3.2	• B • daar is baie items om van te kies. • B daar is baie items om van te kies. (Enige EEN)	1	3
3.3	• Die verskillende lettertipes trek die aandag na belangrike inligting. • Die adverteerders beklemtoon sekere dele van die advertensie. • Dit maak die advertensie interessant. (Of soortgelyk)	1	5
3.4	splinternuwe/splinternuut	1	2
3.5	"lae tariewe" *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)* *(Moenie spelling penaliseer nie)*	1	2
3.6	Skryfboeke**,** handboeke en voorgeskrewe boeke! *(Slegs die komma word aanvaar, om die frase korrek te maak.)*	1	1
3.7	vriendelikste	1	3
3.8	• C • manipulering. • C manipulering. (Enige EEN)	1	4
3.9	• jy • jou (Enige EEN)	1	3
3.10	• Die gebruik van letters van die alfabet wys dat dit iets met boeke en lees te doen het. • ABC dui aan dat die winkel boeke en skryfbehoeftes verkoop. • Leerders gebruik letters soos ABC om woorde te skryf. • Mens kan alles van A tot Z by hierdie boekwinkel kry. • Dit is 'n boekwinkel. (Enige EEN of soortgelyk)	1	5
	SUBTOTAAL:	**10**	

VRAAG 4: SPOTPRENT

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
4.1	• Ma staan met haar hand in haar sy. • Ma se mond is groot oop. • Ma se oë is wyd oopgerek/wenkbroue is gelig. • Ma se liggaamshouding lyk kwaai/aanvallend. • Ma se wange is rooi. *(Moenie spelling penaliseer nie)* (Enige EEN of soortgelyk)	1	5
4.2	Genugtig *(Mag met kleinletter gespel word)*	1	3
4.3	Ma vra vir Pietie of hy nie tuiswerk het nie. *(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)*	1	4
4.4	• druip • dop • faal/misluk (Enige EEN)	1	2
4.5	ŉ Boodskap word deur Pietie gestuur. *(Die hele sin moet korrek wees en uitgeskryf wees vir die punt.)*	1	3
4.6	Julle jongmense sit elke dag stil voor die rekenaar. *(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)*	1	3
4.7	• gesels • praat • kommunikeer *(Moenie spelling penaliseer nie)* (Enige EEN)	1	2
4.8	• A • iemand wat stadig is, ook uiteindelik klaarkry. • A iemand wat stadig is, ook uiteindelik klaarkry. (Enige EEN)	1	3
4.9	slimmer	1	4
4.10	Nee, Pietie luister **nie** na sy ouers **nie**. *(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)*	1	3
	SUBTOTAAL:	**10**	

VRAAG 5

5.1: LEESTEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.1.1	hulle	1	3
5.1.2	ratel**s**	1	3
5.1.3	rond**e**	1	3
5.1.4	met	1	3
5.1.5	**ge**skud	1	3
5.1.6	**om** ’n sekere geluid **te** maak *(Kandidate hoef nie die hele sin uit te skryf nie, maar die gedeelte met die infinitief moet heeltemal korrek wees om die punt te verdien.)*	1	3
5.1.7	snaarinstrument	1	3
5.1.8	’n	1	3
5.1.9	• een en twintig • een-en-twintig (Enige EEN)	1	3
5.1.10	Die mense sonder geld is baie **arm**. *(Enige sin waar die ander betekenis van die woord duidelik is.)*	1	4
5.1.11	Dit word ’n duimklavier genoem **omdat** dit met die duime gespeel **word**.	1	3
5.1.12	kwêlafluit**jie**	1	3
5.1.13	SA (*LET WEL: geen punte nie)*	1	1
5.1.14	plas – tiek	1	3
	SUBTOTAAL:	**14**	

5.2: PRENT

VRAAG	ASSESSERINGRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.2.1	gelukkige	1	4
5.2.2	eetkamer	1	2
5.2.3	snytjie brood	1	2
5.2.4	vrugte	1	2
5.2.5	oopgetrek	1	2
5.2.6	langs	1	2
	SUBTOTAAL:	**6**	
	TOTAAL AFDELING C:	**40**	

Bloom se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 6	Sintese	6	15%	20%
Vlak 5	Evaluering			
Vlak 4	Analise	23	57%	40%
Vlak 3	Afleiding			
Vlak 2	Begrip	11	28%	40%
Vlak 1	Kennis			

Kopiereg voorbehou

AFDELING D: LETTERKUNDE

BLADSAK – Lucas Malan

VRAAG 6

VERHAAL A: 'STOKVEL OP ’N PLAAS' – Justice L Makete

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.1	Aan die einde van die maand/Maandeliks/Op ’n Saterdag.	1	1
6.2	MaDlamini	1	1
6.3	• Dit was ’n buitengewone dag. • Daar was baie werk. • Baie kos (drinkgoed) moes gemaak word. • ’n Stokvel is ’n groot geleentheid. • Daar sou baie mense kom. (Enige EEN of soortgelyk)	1	1
6.4	• Baba Dlamini se broer/Lwandi was die naweek by die huis. • Baba Dlamini se broer/Lwandi het huis toe gekom om die stokvel by te woon. • Baba Dlamini se broer/Lwandi het gehelp om die skaap se ingewande skoon te maak. (Enige EEN of soortgelyk)	1	3
6.5	• Die dogters het al vroegdag in die kombuis gewerk. • Lwandi was voor tienuur besig met die ingewande. • Die stokvelgangers het ingetrippel. • Die borde is propvol geskep.	1 1 1 1	2 2 2 2
6.6	altyd betyds te wees	1	3
6.7	• D • Die lede van die stokvel wou baie geld hê. • D Die lede van die stokvel wou baie geld hê. (Enige EEN)	1	3
6.8.1	• E • … was onvriendelik, met ’n suur gesig. • E ... was onvriendelik, met ’n suur gesig. (Enige EEN)	1	3
6.8.2	• D • … was die moeilikheidmaker. • D … was die moeilikheidmaker. (Enige EEN)	1	3
6.8.3	• B • ... het altyd almal wat in die moeilikheid was, gehelp. • B ... het altyd almal wat in die moeilikheid was, gehelp. (Enige EEN)	1	3

6.8.4	• C • … was kwaai, maar verstandig. • C … was kwaai, maar verstandig. (Enige EEN)	1	3
6.9	• B • kontras. • B kontras. (Enige EEN)	1	3
6.10	• Dit het Makhaya belangrik laat lyk. • Om beter te sien. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.11	• Die geld kan met groot uitgawes help. • Dit is ŉ lekker partytjie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.12	• Die zol-eters het begin baklei. • Die mense het mekaar met messe gesteek. • Die jonges het mekaar begin skel. (Enige TWEE of soortgelyk)	2	5
6.13	• 'Ndevu (Mandevu) se honde/Rottweilers. • Tiger en Danger. • Sipho en die honde (Rottweilers) (Enige EEN)	1	1
	SUBTOTAAL:	**20**	

VERHAAL B: 'POTYSTER SWEIS NIE' – P G du Plessis

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.14	Huis/Plaas toe	1	1
6.15	• Die verteller het die seun (vir geselskap) opgelaai (omdat die radio nie gewerk het nie). • Die verteller het gewoonlik die radio as geselskap gehad. (Enige EEN of soortgelyk)	1	3
6.16	• ŉ (Weggooi)stofie • ŉ Geroeste/stukkende stofie (Enige EEN)	1	1
6.17	• Die seun het sy baadjie/kleurbaadjie/skoolklere aangehad. • Die seun het gesê waar hy skoolgaan. (Enige EEN of soortgelyk)	1	1
6.18	skrywer	1	3

6.19	• Die (koshuis) kos was nie lekker/waffers nie. • Hulle het elke dag aartappels gekry. • Hulle het te min poeding gekry. • Die koshuiskos was elke week dieselfde/voorspelbaar. • Hy het probeer maak asof hy beter gewoond was. (Enige EEN of soortgelyk)	1	1
6.20	• Die waarheid sal altyd uitkom. • Dit is sonde/verkeerd om leuens te vertel. (Of soortgelyk)	2	5
6.21	• C • personifikasie. • C personifikasie. (Enige EEN)	1	3
6.22.1	• C • ... wou die stofie regmaak. • C ... wou die stofie regmaak. (Enige EEN)	1	3
6.22.2	• A • ... was daardie dag baie ontevrede. • A ... was daardie dag baie ontevrede. (Enige EEN)	1	3
6.22.3	• D • ... het aanhoudend gepraat. • D ... het aanhoudend gepraat. (Enige EEN)	1	3
6.22.4	• B • ... was dikwels nie by die werk nie. • B ... was dikwels nie by die werk nie. (Enige EEN)	1	3
6.23	• B • jy nie skaam moet wees vir jou omstandighede nie. • B jy nie skaam moet wees vir jou omstandighede nie. (Enige EEN)	1	3

Kopiereg voorbehou

6.24	• Ek sou die seun getroos het. • Ek sou vir die seun sê dat armoede nie ŉ skande is nie. • Ek sou hom huis toe neem. • Ek sou vir hom kos koop. • Ek sou weggery het om hom die verleentheid te spaar. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.25	• Die seun het met ŉ stem waarin die grootword kraak, gegroet. • Die seun het vir die verteller sy stukkende skoene gewys. • Die verteller het by die Portugees se winkel gestop om brood te koop. • Die verteller wou vir die seun geld gee vir die geselskap.	1 1 1 1	2 2 2 2
6.26	• Die verteller was hulpvaardig. • Die verteller het die seun gehelp/opgelaai. • Die verteller het vir die seun kos/toebroodjies en koeldrank gegee. • Die verteller wou vir die seun geld gee. • Die verteller het sleggevoel omdat die seun gejok het. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
	SUBTOTAAL:	**20**	

Barrett se Taksonomie		Punte	%	%
Vlak 5	Waardering	8	20%	20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	16	40%	40%
Vlak 2	Herorganisasie	16	40%	40%
Vlak 1	Letterlik			

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120

Kopiereg voorbehou